

OPŠTINA TIVAT

Sekretarijat za saobraćaj i stambeno-komunalne djelatnosti

LJUBIMAC – DA ILI NE?

ODGOVORAN VLASNIK

Srećan pas

**PRIRUČNIK ZA BUDUĆE
VLASNIKE KUĆNIH LJUBIMACA**

MALI SAVJETI KOJI ĆE VAM UŠTEDJETI VELIKE BRIGE

Tivat, avgust 2024. godine

Sadržaj:

1. ŠTA JE TO KUĆNI LJUBIMAC?	4
2. DA LI IMATE USLOVE ZA KUĆNOG LJUBIMCA?	6
3. ODGOVORNO STARATELJSTVO	7
4. "DOG PERSON" ILI "CAT PERSON"?	7
5. NE KUPUJ, NEGO USVOJI	8
6. ODGOVORNO VLASNIŠTVO	9

1. ŠTA JE TO KUĆNI LJUBIMAC?

Najčešće udomljeni kućni ljubimci su pas i mačka. Prije nego što se odlučite da uzmete kućnog ljubimca, morate biti svjesni nekih osnovnih činjenica.

Pas je životinja koja, kao i sva bića, ima određene potrebe, koje se ne smiju zapostaviti. Neophodni su mu redovni obroci, šetnje, veterinarska njega i svakako ljubav, pažnja i vaspitanje, tokom punih 15-ak godina, koliko u prosjeku živi. Morate shvatiti da štenci i stari psi zahtjevaju i dodatnu njegu i pažnju.

Pas nije igračka – on je živo biće, sposobno da osjeća bol, patnju, strah i stres, baš kao i čovjek.

Za psa je u svakom pogledu štetna promjena porodice, tj. vlasnika. Dakle, ako se obavežete da ćete brinuti o psu, morate se obavezati da ćete brinuti o njemu i kada bude postao veći i jači, kada bude bio bolestan, kada ostari. Dakle, čitav njegov život je u vašim rukama. Zauzvrat, pas će vam pružiti bezuslovnu ljubav, prijateljstvo i vjernost kakvu vam u životu mogu dati samo rijetki.

Naredna stavka se ne može dovoljno podvući i naglasiti: **ukoliko ste, iz bilo kojih okolnosti, prinudeni da se odreknete vašeg psa, nipošto ga nemojte prepustiti sudbini tako što ćete ga izbaciti na ulicu!**

Mišljenja da je psu bolje ako je slobodan, da će ga neko sigurno hraniti i da se većina njih snađe su među najsirovijim neistinama vezanim za pse. Istina je da pas koji je odrastao u domaćinstvu ima zaista najmanje, gotovo nikakve šanse da preživi napuštanje. Najveći broj kućnih ljubimaca ugine od različitih bolesti (kućni psi imaju slabiji imunitet), bivaju obogaljeni ili stradaju u saobraćaju, od drugih pasa ili ljudske ruke (jer nemaju izoštren osjećaj koga i čega se treba kloniti, za razliku od pasa odraslih na ulici).

Zato, ako baš nemate drugog izbora, potrudite se da pronađete nove, odgovorne vlasnike za vašeg kućnog ljubimca, bilo uz pomoć prijatelja, oglasa ili udruženja za zaštitu životinja. Toliko mu dugujete.

Kad razmišljate o kućnom ljubimcu, napravite razliku između kućnih ljubimaca i životinja koje se drže kao kućni ljubimci. Jedine životinje koje su izabrale da žive sa čovjekom su pas i mačka. Vrlo brzo pošto je praistorijski čovjek krenuo putem današnjeg čovjeka, pridružio mu se pas, a potom i mačka. Oni su prišli čovjeku i od tada dijele sa njim dobro i zlo. Sve ostale životinje koje mogu da se drže u kući pošto su male ili im se mogu obezbjediti uslovi za život približno slični prirodnim su: ptice, ribe, miševi, hrčci, morski prasići, zečevi, kunići, kornjače, gušteri, zmije, insekti... Ove životinje nisu izabrale da žive sa čovjekom, one su natjerane na to zatvaranjem u kaveze, akvarijume i terarijume u kojima se imitira njihova prirodna životna sredina. Nemojte uzimati za ljubimca životinju koja je sputana kavezom i izolovana iz svoje prirodne sredine radi vašeg zadovoljstva i zabave. Čak i pod uslovom da je odgajena u kavezu i ručno hranjena ova životinja nema potrebu da bude s vama, ona je samo životino zavisna od vas. Kupujući ovakve ljubimce doprinosite razvijanju trgovine ugroženim vrstama, daljem radu neregistrovanih odgajivačnica i povećanju nečije zarade. Jedino pas i mačka žele da provode svoje vrijeme s vama i jedino su oni izabrali vas.

2. DA LI IMATE USLOVE ZA KUĆNOG LJUBIMCA?

Nemojte podleći trenutnom naletu emocija pod pritiskom vaše djece ili nekog događanja kojem ste slučajno prisustvovali.

NEMOJTE UZIMATI LJUBIMCA UKOLIKO VAM TO FINANSIJSKA SITUACIJA NE DOZVOLJAVA. Nećete moći da mu obezbjedite sve što je potrebno i to će vremenom izazvati problem. Redovne potrebe psa i mačke su sledeće: kvalitetna ishrana koja će održavati njihovo zdravlje i kondiciju u dobrom stanju (tako ćete smanjiti izdatke za veterinara), godišnja vakcinacija protiv bjesnila i zaraznih bolesti, pribor za higijenu koji se sastoji od odgovarajuće četke i šampona protiv buva (ukoliko se za tim ukaže potreba), redovno čišćenje od unutrašnjih parazita (3-4 puta godišnje) i odgovarajuće sredstvo za čišćenje od spoljašnjih parazita, ogrlica, sprej ili spot on, koje se aplicira u zavisnosti od vrste, ogrlica i povodac za pse, kaputić za pse (ukoliko je potrebno), toalet za mace u kojima se posip mijenja jednom do dva puta mjesečno.

NEMOJTE UZIMATI LJUBIMCA UKOLIKO VAM PORODIČNA SITUACIJA NE DOZVOLJAVA

Provjerite da li se svi ukućani slažu sa dolaskom novog člana i da li će svi prihvatiti svoj dio obaveza oko njega. Ukoliko živite sami razmislite o tome da li možete da odgovorite na sve zahtjeve koji se pred vama postavljaju. Od ukupnog broja napuštenih pasa, 90% njih je napušteno zato što se ispostavilo da porodica ne može da se organizuje oko svih obaveza koje je potrebno ispuniti, pa je zato pas postao teret, a ne zadovoljstvo.

Sačekajte da prođe noć, u skladu sa poslovicom "Jutro je pametnije od večeri", dobro razmislite i stavite na papir sve razloge za i protiv. Od vaših afiniteta, temperamenta, vremena koje imate na raspolaganju i finansijske situacije zavisi da li ćete se, i za kog ljubimca opredijeliti.

3. ODGOVORNO STARATELJSTVO

Možete se odlučiti za varijantu u kojoj ćete brinuti o uličnim psima i macama i biti njihov staratelj. Možete pomagati nekome ko to već radi. Odgovorno starateljstvo podrazumjeva dnevnu brigu o uličnim psima i macama: obezbjeđivanje hrane, vode, skloništa, veterinarskih usluga, čipovanje, vakcinaciju protiv bjesnila i zaraženih bolesti i sterilizaciju. Kao staratelj pomažete Opštini i uključujete se u rješavanje problema napuštenih životinja. O rješavanju problema napuštenih životinja možete pročitati u Lokalnom planu kontrole populacije pasa na teritoriji opštine Tivat za period 2024–2029. godine (usvojen u decembru 2023. godine) koji je dostupan na sajtu opštine. Druga mogućnost je da pomažete nekoj kuci ili maci iz privatnog prihvatilišta ili kucama iz Azila u Kotoru. Na ovaj način možete izabrati "svog" ljubimca za koje ćete donirati hranu i/ili usluge veterinara, a povremeno odlaziti da ga prošetate, četkate, mazite...

4. "DOG PERSON" ILI "CAT PERSON"?

Ukoliko ipak odlučite da imate svog ljubimca razmislite o tome da li ste "dog person" ili "cat person", u prevodu da li vašem senzibilitetu više odgovara pas ili mačka.

Imajte na umu da se radi o dvije različite vrste koje svoju ljubav prema čovjeku ispoljavaju na sasvim različite načine. Nemojte ih porediti – to je najveća greška koju možete učiniti. Jedino što im je zajedničko je ljubav prema Vama. Za psa ćete biti vođa čopora za koga ćete dati život, a za macu bićete roditelj koga će pretpostaviti svakome pa i pripadnicima svoje vrste. Iz ove postavke, iz načina kako oni nas doživljavaju, proizlazi kako ćemo se mi prema njima ophoditi, što će omogućiti da život sa njima bude ispunjen radošću i toplinom. Da ne zaboravimo da su višestruki benefiti kada djeca odrastaju uz kućne ljubimce.

5. NE KUPUJ, NEGO USVOJI

Za koga god da se odlučite neka vaš izbor u isto vrijeme bude i humani gest. Ne kupujte ljubimca – usvojite ga. Usvojite napuštenu životinju sa ulice ili iz prihvatilišta, spasite jedan život. Kupovinom podržavate i podstičete trgovinu psima i mačkama koja je u većini slučajeva bazirana na zaradi i zloupotrebi. Ne kupujte životinje iz neregistrovanih odgajivačnica. Kao i svuda gdje se radi o zloupotrebi i ovdje važi pravilo – što je ulaganje manje zarada je veća. Životinje se drže u lošim uslovima, loše se hrane, ne čiste se od parazita i ne vakcinišu. Malo je savjesnih i odgovornih odgajivača koji poštuju pravila i kojima je stalo da održe kvalitet rase koju gaje. Ukoliko ipak odlučite da kupite životinju iz odgajivačnice, obavezno se prethodno informišite o kvalitetu odgajivačnice i odlikama rase za koju ste se opredijelili. Većina ljubitelja o izboru ljubimca odlučuje na osnovu izgleda, a zanemari karakteristike temperamenta i karaktera. Ovo često može da bude veliko iznenađenje (naročito kada su u pitanju psi) zato što se može ispostaviti da novopečeni vlasnik nema dovoljno vremena za duge šetnje, igru i radne aktivnosti, što je sve njegovom ljubimcu potrebno da potroši energiju. Ovo je veoma važno imati na umu zato što dolazi do promjena u ponašanju ukoliko

životinja ne može da zadovolji svoje potrebe. Psi postaju nervozni i destruktivni, a radni psi mogu biti i agresivni, jer ne znaju što će od dosade. Ovo je posebno značajno za radne pse jer oni imaju genetsku predispoziciju da nešto rade u toku dana. Ovdje spadaju svi službeni, lovački, ovčarski i pastirski psi koji su selekcionisani za određenu namjenu, tj. radne zadatke.

6. ODGOVORNO VLASNIŠTVO

Koju god životinju da uzmete – mješanca, koji je specijalista za sve, originalan i neponovljiv, ili rasnu životinju, kojoj su vještačkom selekcijom utvrđene određene osobine i sposobnosti, pa je tako postala specijalista za neke aktivnosti – kada je donesete kući imaćete razne situacije u kojima možda nećete znati kako da reagujete. Da bi ti prvi dani protekli što lakše, sa što manje grešaka u postupanju koje mogu ostaviti negativne posledice koje se kasnije teško ispravljaju, konsultujte se sa obližnjom veterinarskom ambulantom.

A kada vaš zajednički život počne, učinite ga najljepšim tako što ćete poštovati pravila odgovornog vlasništva i nikada nećete napustiti svog ljubimca. Pravila odgovornog vlasništva: čipovanje + vakcinacija + sterilizacija + 5 sloboda (pravo na hranu i vodu; pravo na udoban smještaj; pravo na život bez bola, povreda i bolesti; pravo na život bez straha, stresa i patnje; pravo na ispoljavanje svojstvenog ponašanja, karakterističnog za vrstu).

ČIPOVANJE je jedini način da nađete ljubimca ako se izgubi.

VAKCINACIJA protiv zaraznih bolesti i bjesnila omogućava da vaš ljubimac ima zdrav i kvalitetan život, a vi pomažete da se bjesnilo zauvijek iskorijeni sa ovih prostora.

STERILIZACIJA je najhumaniji i najefikasniji način kojim ćete izbjeći neželjeno potomstvo svog kućnog ljubimca. Izbjeći ćete rađanje velikog broja potomaka od kojih se samo vrlo mali broj može dobro udomiti, a ostali će postati napušteni psi i mačke ulice, čiji će kratak život biti obilježen gladu, bolestima, smrzavanjem, zlostavljanjem... Takođe ćete izbjeći nekoliko veoma bitnih problema i opasnih bolesti: promjene ponašanja uzrokovane oscilacijama nivoa hormona, hormonske poremećaje koji uzrokuju lažnu trudnoću kod kuja i mačaka, rizik od bolesti polnih organa, npr. gnojna upala materice (piometra), rak mliječnih žlijezda, jajnika i materice, rak testisa. Ono što je za vas nekoliko obaveza više – vašem ljubimcu će obilježiti život. Postupite odgovorno i uključite se u rješavanje problema napuštenih životinja u našem gradu.

OVAJ PRIRUČNIK MOŽETE PREUZETI
SA NAŠEG INTERNET SAJTA:
www.opstinativat.me